

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Miris vtitur Christus ceremoniis quoad librum S. Scripturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§. 5. Minus utitur Christus ceremoniis quoad librum S. Scripturae.

Gravida Sacramentis sunt haec ceremoniae, quas I. de Christo sic minutim explicat Euangelista De. Liber ob- die illi minister librum complicatum, illum vero volens Christus aperit, & reddidit ministro: convolu- aperit, tum: ut ostenderet, quod populus Iudaicus sem- & rursu per in manibus gerat S. Scripturam, sed convolu- obtolu- lutam & figuris umbrisque obvolutam, quae eo tunc my- usque non aperiretur, quousque ad Christum ac- sterium- cesserant, & ad illum se converterent, ipse etenim signat, est, qui librum aperit: Hoc attestatur Apostolus: *Esse in hodiernum diem cum Moyses legatur, vela. 2. Cor. 3. men post. um est super cor eorum. Cum autem eos. 13. uersi fuerint ad Dominum, auferetur velamen. Ac, populus Iudaicus minister est, qui sacros custo- dit libros; sunt illi quoque (sicut aduertit D. In ps. 40. Ambr.) librarij seu bibliothecarij Tabernaculi: no- ad fin. & stri. Si enim a Christiano quarat paganus aut in ps. 116. infidelis, vnde libros illos acquisiuit, quos sacros Gen. 27. nominat, quorum auctoritate, & prophetijs sua 38. conc. 1. fidei probat veritatem & urgeat quod ipse tales ad fio. & codices composuerit, nominaque posuerit pro- tract. 33. phetarum, quorum nomine biblia in lucem edit: in Lina. post med. illi respondere potest: inquit D. Ambrosius, en ipse Iudaus; mihi iuratus inimicus, mensque dictis aduersarius, illos mihi communicat, ipse conseruat, non ego illo proprio composui cerebro; vnde D. Paulus de Iudaicis testatur: *Illis credita sunt Rom. 3. eloquia Dei.**

Hoc modo declarat D. Augustinus, completam ex parte fuisse Dei promissionem datam Rebec- cae, quando illi manifestauit, quod iterum gere- ret, gemellis filijs praeferens Iacob & Esau, & quod maior seruiret minori. Quare quis qua promissum impletum sit ratione cum numquam inueniamus Esau, qui primogenitus erat seruuisse Iacob minorem? Quomodo reperimus quod Iacob magnam Fratri Esau exhibuerit reuerentiam, imo tantam, ut venientem sibi in occursum septies adorauerit in terra, & saepe sepius Doni- num suum compellaret. Ne verba haec, monet D. Augustinus, intellexeris in proprijs personis Iacob & Esau, sed de illis quorum illi expressum erant symbolum, figuraque memorabilis. Esau maior nati populum signat Hebraicum, quem Deus primogenitum suum dicit: *Primogenitus meum Israel*, Iacob nati iunior Christianos, ob multas a SS. Patribus allegatas rationes. Iacob autem est, quod Deus decreuerat, ut populus Iudaicus, ob scelera sua merito reprobatus, velut Esau, populo seruiret Christiano, diuinam miseri- cordiam praeelecto. Placet audire D. Augustinum: *Quod dictum est, maior seruiret minori, secundum litteram in Iacob & Esau non videmus impletum.*

Magno igitur cessit beneficio patriae suae, quod eo primus Christus non accesserit, sed illam disposuerit, quatenus praecedente publica fama miraculorum, quae quotidie, nunc huic, nunc illi referebant in alijs ab ipso facta ciuitatibus, nominis splendorem, dignitateque apud conciones obtineret, vta uenientem honorifice susceperant, si demque haberent de illo nobilitatem, quam vsque modo de illo corde conceperant: Quando vero iudicabat his plus satis patriam suam esse debere dispositam, sine mora in patriam proficiscitur, vberemque ingreditur Nazareth: *Et venit in Nazareth, ubi erat nutritus. Hoc autem singulari statuit consilio, ut Sabbato ingrederetur, die festo, quando omnis confluat populus ad synagogam Dei verbum auditorus. Nota Abu' enis quod die Martis praeterito diximus: quod apud Iudaeos non nisi vnicum esset templum erectum Hierosolymis, in quo tantum licitum erat Deo litare sacrificia, at plures erant synagogae, non solum vna in quolibet loco, sed in aliquibus centenas numerabantur. Ad illas singulis conueniebant Sabbatis: haec etiam illis etant festa, sicut apud nos Dominicae festa cen- sentur, in quibus lex Moysi praedicabatur, psal- mique cantabantur. Hoc insinuat Apostolus: *Moses in temporibus antiquis habet in singulis ciuitatibus, qui cum praedicent in synagoga, ubi per omne Sabbatum legitur. Ingressus ergo Christus Nazareth die Sabbati, quo cuncti municipes ad synagogam aduentabant, ad illam venit quasi qui vellet omnibus benefacere: Et intravit (inquit Euangelista) secundum consuetudinem suam die Sabbati in synagogam, & surrexit legere. Moris erat, ut omnibus adunatis, si quis vellet sermonem habere ad populum, assurgeret, & syna- goga princeps citari sacram illi scripturam praeter- prebat, in qua legebat, & super illud, quod legebat, concionem proponebat. Voluit Redemptor noster concionari, quocirca surrexit, & librum sibi dari postulat praecedendum, ut esset velut futurae thema concionis. Traditur illi liber Isaiae Prophetae, sicut in medium, erectos aperit librum, paginam ex illi legit, demum conuoluit librum, reddidit ministro, sedet, & concionem exorditur: *Tractus est illi liber Isaiae, & ut reuoluit librum, inuenit locum ubi scriptum erat; Spiritus Domini super nos, &c.***

Gen. 25. 33. II. Iudaici vel seu seruie (hri- stianis- vt la- cob. Exod. 4. 12. D. Aug. Ser. 78. de. 82. To. 10. K r r 3. N o h

Non enim corporaliter beato Jacob scripsisse commemorat scriptura, sed alio modo spiritualiter debemus intelligere. Maior enim est senior populus Iudeorum, iustiori id est populo Christiano servire probatur. Si vero nosse desideres, in quo illi scriuat, respondeo multis in rebus: nominatum autem in eo, quod sit velut architectum prescriptis qui eum florid servatque S. Scripturae codices, qui ut talis, eaque intentione per totum dispersus vagatur mundum: Populus Iudeorum, sic explicat nomen D. August. populo Christiano servire probatur, dum per totum mundum libros ductas legis, ad instructionem omnium gentium probare cognoscitur. Ideo enim per omnem terram Iudaei dispersi sunt, ut cum aliquem Paganum ad fidem volumus invitare, et ab omnibus prophetis ipsum esse Christum annuntiamus testamur, et ille resistens dixerit: et nobis potius, quam a Spiritu S. libros divinae legis esse conscriptos. Non habemus, unde emendare valeamus certa ratione possimus, dicentes ei, Si de meis libris tibi dubitatio nascitur, ecce Iudeorum libros, utique inimicorum nostrorum, quos certum est, si ego conscribere vellem, mutare non potui, ipsos relegere, et cum in ipsis, haec quod in meis libris invenimus, noli esse incredulus, sed fidelis.

III.
Jacob fratris plantam manu tenet.

Eadem ratione censent impletum Rupertus, Eucherius, & Glossa interlinealis id quod in illa praefiguratum ceremonia cognoscimus, quam distincte describit Spiritus S. in horum natiuitate geminorum, quam sic enarrat: prior in lucem prodijt Esau rufus hispidus, at illum sequitur natus Iacob: *Fratrique plantam tenebat manu.* Esau Iudaeos praesignat, ab vnguiculis, rufus, crudeli flagrans auaritia, vindicta cupidissimus, pellicibus coopertus, ut captorum pilis, exterioribus ceremonijs, pes cui inmittebatur, sacram notabat scripturam. Hunc sibi Christianus apprehendit & cum illo, & de illo fratrem superat? quia de ipsis S. Scripturis illi ipsi supplantat, illis ipsis ad viam conatur reducere veritatis.

Est. 99.
in Gen.
c. 27.

Nota (monet D. Hier.) quod Esau vestibus valde bonis & odoriferis abundaret ac arca conditus, seruatique non induebatur: illas autem abstulit Iacob, illis patris est affectus sibi benedictionem. Haec suauis fragrantia, pretiosaque vestimenta S. Scripturam praedant. His Iudaeus populus non ornatur: quia caecus est, & oblectatos patitur oculos, dum praedantur: *Dum legitur Moyses volamen posuit super cor eorum,* inquit D. Paul. Attamen haec sibi Christianus assumit quibus & illuminetur, & benedicatur, *Vestes Esau scripturae sunt hebraeorum, quibus Gentilium indutus est populus.* Illius sunt haec indu-

2. Cor.
3. 15.

D. Hier.

menta, asserit D. Gregorius ratione eius quod D. Paulus ait: quod illis fuerint traditae aique commendatae: *Illis credita sunt eloquia Dei.* Verum illa seruare conculca cistis, populi -ferunt commodo Christiani, ut declarauimus.

Tertio, manibus Christi, eiusque potentia, & in illis, & cum illis S. Scripturae liber aperitur, quia nulla sufficient vires illi aperiendo, nisi virtute, & gratia Saluatoris. Ipse est, qui gratiam infudit Apostolis, qua illam inteligerent: *Apertu illis sensum, ut intelligerent scripturas.* Expendit D. Gregor. quod vident vates illo missum sibi librum: ac qualem? *Ecce manus missa ad me, in qua erat inuolutus liber, &c. qui erat scriptus iustus & foris.* Conuenientissimum S. Scripturae symbolum: est haec etenim scripta per totum, quia nihil in ea vacuum a mysterio, foris in coetice, & intus: foris per historias, intus per coelestia mysteria illis representata: foris per bona terrena, quae promittit, intus per superna & coelestia, terrenis figurata. Quis librum aperuit? Manus de caelo missa: *Ecce manus missa ad me. Et exiit illud coram me.* Nomen S. Scripturae frequenter dicitur Christus, manus Dei. *Fiat manus tua ut saluet me.* Manus per quam omnia Deus operatur: *Omnia per ipsum facta sunt.* Manus haec secundum diuinitatem facta non dicitur *Gentium non factum.* Eieri debebat, secundum humanitatem: quando diceretur: *Verbum caro factum est.* Haec illa manus est, quae scripturam aperit: quia solo diuino eius lumine ac gratia S. Scriptura potest intelligi: haec enim Deus indicauit, quando prout aduertit D. Paulus, *Moyse percipit sanguine agni librum legis adsperserit.* His quadrat visio D. Ioannis de libro clauso, ac signato sigillis septem: quia nulla erat potestas, neque in terra, neque in profundo, quae librum aperiret, & vocem auulnt dicentem, ne foveret: *Vici leo de tribu Iuda, radix Dauid, aperire librum, & solvere septem signacula eius, & vixit quod agnus acciperet de dextra sedentis in throno libri, aperiret illum & solueret septem signacula eius.* Ex his prudentiam conspicies Ecclesiae, quae semper ad declarandam, praedicandamque S. Scripturam coeleste postulamus auxilium: pariter haereticorum stultitiam, qui tventur, illam esse adeo claram, ut quisque suo eam possit ingenio comprehendere.

Quarto, mirare qua Christus reuerentia tractet Scripturam, quia S. Scripturae librum stans accipit, & sic erectus manet quamdiu illam reuoluit, quasi illi hanc rem exhibens, nec sedet, donec illi conuolutum ministro reddidisset. Stare postibus est.

bus erectum, signum est honoris atque reverentia. Sic stant certam Domino suo famuli, ut illi Salomons: *Qui stant coram te semp̄ er.* Similiter viri iusti stant in oratione coram Domino: *Qui stans in domo Domini.* Idcirco stamus erecti, cum S. legitur Evangelium. Nota Christi respectum ad Scripturam, quia quo tempore illum habet in manibus, ac legit, illat erectus. Hinc elicit D. Chryl. circa finem reverentiam, quam debemus factis codicibus; maxime vero S. Evangelis, & quod reverentia sint à nobis contingenda, quando illa tractamus, vel nobis exhibentur, ut super illa prælemus iuramentum. Et illius temporis refert consuetudinem, quod qui codices illos sacros contingeret, prius manus ablueret, & cum timore ac tremore manus illis applicabat: *Si Evangelium quidem carpere oportet, manus abluens, & cum multa reverentia & religione timent, & timens accipit.* Attendite, inquit, qui iuratis super S. Evangelia, qua sint illa verbis dispositione in manus accipienda. Deinde sedit ut Dei verbum prædicaret, quo significaret se datã operã, ac fœdulo sacre scripturæ mysteria velle docere Nazarenos: quia, ut sentit D. Aug. sedere ad negotium aliquod agendum, in sacris litteris indicat, se totum illi applicare, nervos omnes intendere, & de proposito adlaberare: Sic ait David, quod Deum oraturus sedit coram Domino: *Ingressus David sedit coram Domino.* Ne reprehendas, inquit, ut inreverentiam, sed diligentiam & attentionem, quã cum Deo agere nitentur, admirare.

Aliud licet ego detegam in his Christi ceremonis mysterium, quod librum sumpserit, & quod in eo stans legerit, ac deum sedem prædicaturus: quia si attentius inspicias quod Sancti referunt Evangelistæ, non invenies quod aliã Christus hos ritus observaverit, nec quod librum sumpserit, ex eo concionis suæ fundamentum themaque præscripturus. Aduerunt Evangelistæ quod Christus diverso modo prædicavit à Pharisæis & legis Doctõibus: *Docebat non sicut Scriba & Pharisæi, sed tanquam potestatem habens.* Declarant hoc D. Hier. D. Chrylost. a. D. Thom. & omnia comprehendit Abulens. c. in hoc fuisse discrimen, quod Pharisæi & legis Doctores prædicarent quasi repetitores, Deique ministri, quocirca ad prædicandum, primo sumere debent Dei verba factis mandata litteris, illa legere, & concionis quasi supponere fundamentum. Christus autem prædicabat ut auctor eius doctrine, quam proponebat, vnde necesse non

erat ei thema sibi præfigere, seu aliud fundamentum, nec cogebatur se scri, tris alligare, nec alicui alitri, quam sibi ipse verbo, promde concionari ferebat, non dicendũ sic in ceteri prædicatores: *Hac dicit Dominus.* hoc eo scriptum loco legimus, sed *Ego dico vobis,* & hoc modo prædicabat in Synagogis. *Scribe* (dicit D. Hieron.) *docebant populos, quia scripta sunt in Moyse, & prophetis. I. sibi vero, quasi Deus & Dominus ipsius Moyse, pro liberta & voluntatis sue. vellea que minus videbantur, addebat in lege, vel commutans, prædicabat in populo, &c. Quasi Dominus loquebatur* (inquit D. Thom.) *et sicut legislator. Scriba & Pharisæi textus S. erant expoliteres, vnde illum supponere debebant: Christus autem sumpserit e at Magister, cuius verba textum faciebant, vnde nec aliam debebat supponere. Hoc indicabat quando prædicaturus sedit, nec erectus, stetit. Ita fecit in hoc sermone famosissimo montis: *Cum sedisset aperiens os suum docebat eos.* Et Mat. 1. 2. alijs occasionebus: *Sedens docebat eas,* inquit Luc. 4. 3. D. Luc. quod erat loqui quasi Dominus & auctor doctrinæ quam prædicabat. At in patria sua ea noluit uti auctoritate, sed cum summa reverentia ac humilitate, sicut ceteri, se prædicationi accingit primo legit stans S. Scripturam, ne civibus scandali daret occasionem: quia teste Evangelista, quam primum viderunt, quod librum peteret, omnes ilico fixa eum oculorum acie contuebantur, quid rerum ageret, contemplaturi: *Omnium oculi in Synagoga erant intendentes in eum,* Et si Dominus propria sibi ac divina prædicaret auctoritate, statim ex eo sibi sumerent occasionem scandali, cum ipsi hoc maximam iudicarent audaciam: ut statim videbimus. Vult hoc illorum Dominus prævenire scandalum, & ad prædicandum communem omnibus modum sedari, quem reliqui in prædicando observabant.*

§. 6. Veniebat Christus in fislilla scirpea, & patria sua se manifestabat maiori beneficio quam ceteris omnibus.

Aperuit Christus librum, & evoluit illum, erat quippe radiò obvolutus, & ut nos loquamur modo, *revoluit librum,* donec occurreret propheta maxime hominibus consolationis, qualem non tantum in propheta Isaia, sed in omnibus prophetis, imo & in tota S. Scriptura non reperimus. Codicẽ Isaia vatis accipienti satis multa

Loeo cit.
D. Hier.
In c. 7.
Mat. To. 34

D. Tho.
Et Mat. 1. 2.
Luc. 4. 3.

160 512